

Zmiany w prawie pomocy społecznej - 2011

Ustawa o zmianie ustawy o pomocy społecznej i ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. Nr 81, poz. 440)

Ustawa o ograniczeniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 106, poz. 622)

Dr hab. Ryszard Szarfenberg

Prezentacja przygotowana na Zgromadzenie Ogólne EAPN Polska
12 maja 2011

Rozszerzanie znaczenia braku współdziałania

- Art. 11 - Brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym... może stanowić podstawę do odmowy, uchylenia, wstrzymania świadczenia
- Przed zmianą
 - Brak wskazania, że współdziałanie dotyczy również podejmowania i kontynuowania szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, prac interwencyjnych i robót publicznych
- Po zmianie
 - Odmowa podjęcia lub przerwanie szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, prac interwencyjnych i robót publicznych jest traktowana jako brak współdziałania

Uwaga! Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej anulowała tę zmianę

Możliwość łączenia zasiłku okresowego z zatrudnieniem

- Art. 38 – zasiłek okresowy, dotyczy osób objętych kontraktem socjalnym
- Przed zmianą
 - Fakt zatrudnienia i przekraczanie kryterium dochodowego powodowały zakończenie wypłaty zasiłku niezależnie od okresu na jaki był przyznany
- Po zmianie
 - Przez dwa miesiące od zatrudnienia zasiłek nadal będzie wypłacany, czyli niezależnie od dochodu, nie częściej niż raz na dwa lata

Zasiłek celowy i kontrakt socjalny

- Art. 39 – zasiłek celowy, dotyczy osób objętych kontraktem socjalnym
- Przed zmianą
 - Zasiłek celowy nie był przeznaczany na realizację kontraktu socjalnego
- Po zmianie
 - Zasiłek może być narzędziem w ramach kontraktu socjalnego. Jeżeli w trakcie jego realizacji zostanie podjęte zatrudnienie, nadal się go wypłaca niezależnie od dochodu do dwóch miesięcy

Ubezpieczenie zdrowotne

- Art. 66, 75, 86 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej...
- Przed zmianą
 - Wszystkie osoby objęte kontraktami socjalnymi miały ubezpieczenie zdrowotne opłacane przez OPS
- Po zmianie
 - Ubezpieczenie zdrowotne mają tylko te osoby realizujące kontrakt, które skierował PUP na wniosek OPS

Zawieranie kontraktu socjalnego

- Art. 108
- Przed zmianą
 - Zawieranie kontraktów socjalnych było przypisane pracownikowi socjalnemu bez względu na to, gdzie jest zatrudniony
 - Każdy skierowany przez PUP wymagał zawarcia kontraktu
- Po zmianie
 - Kontrakty socjalne mogą zwiierać tylko ci pracownicy socjalni, którzy są zatrudnieni w OPS lub w PCPR
 - OPS może, ale nie musi zawrzeć kontraktu ze skierowanym przez PUP

Środowiskowe domy samopomocy i miejsca całodobowe

- Art. 51a
- Przed zmianą
 - okres w którym można korzystać z miejsca całodobowego w ŚDS: 1 miesiąc z możliwością wydłużenia do 3 miesięcy
- Po zmianie
 - okres w którym można korzystać z miejsca całodobowego w ŚDS: 3 miesiące z możliwością wydłużenia do 6 miesięcy, nie dłużej niż 8 miesięcy w roku

Rodzinne domy pomocy (RDP) dla osób niepełnosprawnych

- Art. 52 – dotyczy osób, którym nie można zapewnić usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania
- Przed zmianą
 - Usługi opiekuńcze i bytowe w formie RDP tylko dla osób wymagających pomocy z powodu wieku
- Po zmianie
 - Usługi w formie RDP również dla osób wymagających pomocy z powodu niepełnosprawności

Podniesienie kryteriów dla odpłatności za pobyt członka rodziny w DPS

- Art. 61 zasady odpłatności za DPS ponoszone przez małżonka, zstępnych przed wstępnymi
- Przed zmianami
 - Kryterium sytuacji dochodowej, która wymaga ponoszenia odpłatności rodziny to 250% kryteriów dochodowych z ustawy (dla GD1 - 877,5 zł)
- Po zmianach
 - Kryterium dla odpłatności wzrasta do 300% (dla GD1 – 1053 zł)

Zapowiedź regulacji mieszkań chronionych

- Art. 53 mieszkania chronione
- Przed zmianami
 - Brak delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia w sprawie mieszkań chronionych
- Po zmianach
 - Minister ds. zabezpieczenia społecznego wyda rozporządzenie, w którym określi rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniach chronionych, warunki kierowania i pobytu w mieszkaniach chronionych

Pouczenie o odpowiedzialności karnej przy rodzinnym wywiadzie środowiskowym

- Art. 107 – m.in. dotyczy uprawnienia pracownika socjalnego do zażądania złożenia oświadczenia o majątku i dochodach
- Przed zmianami
 - Pracownik socjalny nie musiał informować o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń
- Po zmianach
 - Pracownik socjalny ma obowiązek pouczenia o odpowiedzialności karnej przed złożeniem oświadczenia

Możliwość składania oświadczeń zamiast zaświadczeń

- Art. 107, rozporządzenie o rodzinnym wywiadzie środowiskowym (RWŚ)
- Przed zmianami
 - Dokumenty, które mają świadczyć o sytuacji klienta były określone w rozporządzeniu o RWŚ, duża ich część były to zaświadczenia, możliwość zażądania innych dokumentów
- Po zmianach
 - Lista dokumentów została przeniesiona do ustawy o pomocy społecznej, w przypadku 8 z nich wprowadzono możliwość złożenia oświadczenia

Możliwość złożenia oświadczenia

- Dokumenty w sprawach
 - wysokości wynagrodzenia,
 - okresów zatrudnienia,
 - powierzchni gospodarstwa rolnego,
 - kontynuowania nauki w szkole,
 - opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników,
 - zadeklarowanej w ZUS podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą,
 - wysokości dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej

Liczba pracowników socjalnych – nowa norma

- Art. 110
- Przed zmianami
 - Norma zatrudnienia pracowników socjalnych w pełnym wymiarze: 1 na 2 tys. mieszkańców, nie mniej niż trzech pracowników
- Po zmianach (wchodzą w życie od 2015 r.)
 - Norma 1 na 2 tys. mieszkańców lub norma 1 na 50 środowisk objętych pracą socjalną.
Doprecyzowano, że minimalna liczba 3 pracowników dotyczy pracowników socjalnych

Treść strategii rozwiązywania problemów społecznych (SRPS)

- Przed zmianami
 - W ustawie nie było informacji o tym, co powinny zawierać SRPS lub wojewódzkie strategie w zakresie polityki społecznej (WSPS)
- Po zmianach
 - SRPS i WSPS mają zawierać: 1) diagnozę sytuacji społecznej; 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią; 3) określenie: a) celów strategicznych projektowanych zmian, b) kierunków niezbędnych działań, c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, d) wskaźników realizacji działań

Bilans potrzeb staje się oceną zasobów

- Przed zmianą
 - Gminy, powiaty i samorządowe województwa przygotowują bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej (podstawa dla opracowania budżetu dla realizacji zadań zleconych)
- Po zmianie
 - Jednostki samorządu terytorialnego przygotowują ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej